

בגיליון:
פשרה שהיא
כניעה באביתר

גיליון 25 / 30 ביוני 2021

מחאה במרכז רמאללה בעקבות הרצח של ניזאר בנאת, 26 ביוני 2021 (צילום: אקטיבסטיילס)

רצח הוא רצח

**תדהמה בעקבות מותו של ניזאר בנאת לאחר מעצרו
 בידי שוטרי הרשות; אין שחרור לאומי ללא חירויות**

ובסרטונים בפייסבוק. הוא האשים את ראשי הרשות בשחיתות; בספסור בעקרונות הלאומיים תמורת אינטרסים אישיים; ובהפקרת האינטרסים של עמו. בנאת היה מועמד ברשימה "החירות והכבוד", שביקשה להתמודד בבחירות למועצה המחוקקת הפלסטינית שהיו אמורות להתקיים ב-22 במאי, אך בוטלו בידי הנשיא הפלסטיני מחמוד עבאס (אבו מאזן).

מותו של בנאת, שנחטף באזור שתחת שליטה פלסטינית ישירה בשטחים הכבושים, הוביל לגל של מחאות שדוכאו ביד קשה בידי אותם מנגנונים האחראים לרצח. מזכ"ל מק"י, עאדל עאמר, התייחס למותו האלים של בנאת בשיחה עם פעילים קומוניסטים באסיפה השנתית שנערכה בתחילת השבוע (26.6) בסניף תל-אביב. לדבריו, "חופש הביטוי והזכויות הדמוקרטיות נחוצים לעם הפלסטיני הנאבק מזה עשרות שנים נגד הכיבוש, למען חירותו ועצמאותו". "יש להפסיק את הרדיפות ואת דיכוי החירויות הדמוקרטיות בכל שטחי הרשות הפלסטינית בגדה המערבית וגם ברצועת עזה", הדגיש.

מפלגת העם הפלסטינית, המפלגה הקומוניסטית בשטחים הכבושים, החליטה השבוע (26.6) לנטוש את ממשלת הרשות הפלסטינית בעקבות הרצח של הפעיל ניזאר בנאת בידי מגננוני הביטחון. על כך הודיע במסיבת עיתונאים שנערכה ברמאללה מזכ"ל המפלגה, באסם סלחי. הנהגת הקומוניסטים החליטה על הצעד בתום דיון סוער. בעקבות ההחלטה הגיש את התפטרותו ד"ר נסרי אבו-ג'יש, שר העבודה ברשות ונציג המפלגה בממשלה.

בנאת נהג לבקר באופן עקבי את הנהגת הרשות הפלסטינית, ומת אור ליום חמישי (24.6) ממכות שספג בעת מעצרו. הוא נעצר בסביבות השעה 3:30 בבית קרוביו, ובתחילת השבוע נחשפו סרטונים בהם מתועד רגע חטיפתו בידי אנשי ביטחון בלבוש אזרחי. סלחי אמר במסיבת עיתונאים שמפלגתו מתנגדת להפרת החירויות הדמוקרטיות וקרא להתאחד סביב היעד המרכזי של העם הפלסטיני: לשים קץ לכיבוש הישראלי.

בנאת, איש פתח לשעבר, נעצר פעמים רבות בידי הרשות בשל דברי ביקורת חריפים ביותר שנהג להעלות בכתב

רפול צדק: ישראל, נושאת מטוסים אמריקאית

"הרמטכ"ל אביב כוכבי אמר בפגישותיו בארצות הברית, כי הושג סיכום על תהליך רכש עבור צה"ל, וכן על שיתופי פעולה מבצעיים ומודיעיניים עם צבא המדינה. 'האמריקנים צריכים לדעת שהם יכולים לסמוך על חיל האוויר וצה"ל', הדגיש".

הודעת דובר צה"ל, 22.6

דברים בשם אומרם**תגידו שאתם מופתעים**

"חודש חלף מאז שכוחות צה"ל הפציצו את בתיים של שני עיתונאים בעזה, במסגרת מבצע שומר החומות, וטרם ניתן הסבר כלשהו למעשה. ב-14 במאי נהרגה בעזה רימא סאד, עיתונאית הרה בת 30, כשביתה בעזה הופצץ בידי כוחות צה"ל. סאד עבדה כפרילנסרית עבור כלי תקשורת שונים. כמה ימים אחר כך נהרג יוסף אבו-חסיין, שדר ברדיו אל-אקצא של חמאס, כשצה"ל הפציץ את ביתו שבעיר עזה. בטקס הלווייה שלו אפור מגן של עיתונאים הונח על גופתו".

און פרסיקו, "העין השביעית", 21.6

מפכ"ל המשטרה בע"ה... והליכוד

"המחלקה לחקירות שוטרים (מח"ש) תבדוק את פגישת המפכ"ל קובי שבתאי עם חברי מרכז הליכוד ומעורבותם לכאורה של רבנים המקורבים לראש הממשלה לשעבר בנימין נתניהו בקידום מועמדותו של שבתאי לתפקיד. גורמים שנכחו בפגישה סיפרו שנערכה כחודשיים לפני שבתאי הוכרז כמפכ"ל המשטרה. המיקום היה ביתו של ישראל יעקב, מנהל משרד ראש הממשלה בצפון, בחבל התענך. בנוסף לשבתאי, שכיחן אז כמפקד משמר הגבול, נכחו בשיחה כמה פעילים פוליטיים וחברי מרכז ליכוד בכירים, בהם יהודה עמר ויעקב פרץ".

גורם בכיר במערכת אכיפת החוק, שמעורה בפרטים ומכיר את חברי מרכז הליכוד שנכחו במקום, אישר כי הפגישה התקיימה. עמר אישר גם הוא את הדברים. "נפגשנו לפני שהוא התמנה לתפקיד המפכ"ל", סיפר. "נעשה למענו כל מה שאנחנו יכולים לעשות". עמר פירט על המהלכים שעשו לכאורה חברי מרכז הליכוד למען שבתאי. "הבאנו לו את התמיכה של הרב דוד אבוחצירא, של הרב עמר, סביר להניח שהם דיברו עם אוחנה או עם ראש הממשלה. לרב עמר ולרב אבוחצירא בטוח יש קשרים עם ראש הממשלה".

ליין לוי, "וואלה", 22.6

על הנעשה בעיתון "הודיסטאן היום"

"ישראל היום" שוב פרסמו סקר שנערך בקרב יהודים בלבד למרות שעסק בנושא שנוגע לכלל האוכלוסייה בישראל. זאת ועוד, הסקר שוב הוצג לקוראים באופן מטעה, כאילו ממצאיו מייצגים את עמדות כלל הציבור בישראל. רק לאחרונה הרשיע בית-הדין לאתיקה של מועצת העיתונות את "ישראל היום", בפעם השנייה, בפרסום סקרים מפלים ומדירים באופן מטעה. בית-הדין אף חייב את העיתון, שמתהדר מדי בוקר בחברותו במועצה, לפרסם את החלטתו עד מחר לכל המאוחר. בפעם הקודמת שבית-הדין הרשיע את "ישראל היום" בפרסום סקרים מדירים ומפלים באופן מטעה וחייב אותו לפרסם את ההחלטה, העיתון התעלם מהוראת בית-הדין".

און פרסיקו, "העין השביעית", 23.6

**מכתבים
למערכת****הזעקה של אריקה נשמעה**

לפני כחודש וחצי פרסמנו ברבים את סיפורה של אריקה (שם בדוי), מבקשת מקלט שסוהר תקף אותה מינית בעת שהוחזקה במעצר בכלא גבעון.

התלונה שהגישה אריקה הובילה לחקירה אשר במהלכה נחשף, כי היא לא הייתה הקורבן היחיד להתנהלותו הפושעת של הסוהר, ובכל זאת החליטה הפרקליטות לא להגיש כתב אישום בפרשה. לאחרונה התברר כי הערר שהגשנו נגד החלטת הפרקליטות נתקבל והסוהר התוקף יועמד לדין!

חלפו כמעט שנתיים מאז שאריקה אזרה אומץ להגיש את התלונה. לבקשת עורך הדין המייצג אותה בהליך המקלט, אלון לייבוז'יץ, ליוונו את אריקה במהלך החקירה.

היינו לצידה כאשר עומתה עם הסוהר שתקף אותה, שטחה סדרה של תקיפות והטרדות שעברה בידי מי שהיה אמן על ביטחונה. במאי אשתקד נמסר לנו כי הפרקליטות החליטה שלא להעמיד את הסוהר לדין, ועוד באותו יום ביקשנו לקבל את חומרי החקירה כדי להיערך להגשת הערר. עתה נסגר המעגל סוף סוף.

ההחלטה של הפרקליטות לחזור בה ולהעמיד את הסוהר לדין משמחת ומרגשת במיוחד: לפני נתוני איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית, הפרקליטות דוחה 97% מהעררים המוגשים במקרים דומים.

מתוך מודעות למציאות קשה זו, נערכנו לאפשרות שנאלץ לעתור לבג"ץ בניסיון למצות את הדין עם התוקף. היה לנו ברור שאנחנו לא מתכוונות להשלים עם ההשתקה של אריקה ועם העוול שנעשה לה ולאסירות ולעצורות אחרות. היה לנו ברור שאת המחל' שנחשף בחקירה – בה נתברר כי שב"ס היה מודע לכך שהסוהר פגע באסירות נוספות ואף בסוהרת – אסור לטייח.

הפרקליטה שתלווה את התיק כבר יצרה עמנו קשר, ואנחנו נמשיך ללוות את אריקה עד שיעשה עמה צדק. אנחנו מודות לאריקה על האומץ שגילתה: לשבור את קשר השתיקה ולחשוף בפני הציבור את המציאות המסתתרת בין כתלי בית הסוהר.

בימים של שינוי במציאות הפוליטית בישראל – אנחנו ממשיכים לעמוד לצד האנשים השקופים ביותר בחברה הישראלית ולדאוג שאיש לא יישאר מאחור.

ד"ר איילת עוז, מנכ"לית

המוקד לפליטים ולמהגרים

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל

zohaderekh@gmail.com

או לחיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

תושבי כפר ביתא הפלסטינים בהפגנה היומית נגד ההתנחלות אביתר שברקע, 5 ביוני 2021 (צילום: אקטיביסטילס)

ממשלות הימין מתחלפות אבל השליטה בפלסטינים נמשכת

פשרת אביתר: כניעה למתנחלים

על כך, הוא מוסר לרוב כי הוא פועל לפי "סדרי עדיפויות". בפועל, פינוי מאחזים נחשב מוקש פוליטי והממשלות השונות בדור האחרון מעדיפות להימנע ממנו.

לפי נתוני שלום עכשיו, עד כה הוכשרו מבחינה חוקית 21 מאחזים, 18 מתוכם כשכונות בהתנחלויות קיימות. במענה לעתירות נגד מאחזים אחרים הודיעה המדינה כי היא תסדיר את מעמדם.

נ"ע

אלפי עקורים ברצועת עזה

הפסקת האש בעזה מחזיקה מעמד במידה רבה, כאשר מאז 20 ביוני פסקו כמעט לחלוטין הפרחת בלוני התבערה וההפגנות הליליות ליד גדר המערכת עם ישראל. לפי נתוני נציבות זכויות האדם של האו"ם, במהלך סבב הלחימה האחרון נהרגו בעזה 260 פלסטינים, בהם 66 ילדים ו-41 נשים. מוערך כי 129 מההרוגים היו אזרחים, 64 חברי ארגונים חמושים. מעמדם של 67 טרם נקבע. 249 מההרוגים נהרגו מירי כוחות ישראל, והיתר נפגעו מירי של הארגונים הפלסטיניים. במהלך מעשי האיבה נפצעו יותר מ-2,200 פלסטינים, בהם 685 ילדים ו-480 נשים.

בשיאו של סבב הלחימה מצאו 113 אלף עקורים מחסה בבתי ספר של אונר"א או אצל משפחות מארחות, כדי להתגונן מהלחימה. כעת נותרו עדיין כ-8,400 עקורים פנימיים, לרבות 247 בני אדם השוהים בשני בתי ספר של אונר"א. מדובר בעיקר במי שבתיהם נהרסו או שניזוקו עד כדי כך שאינם ראויים למגורים, ואשר אין בידם המשאבים לממן דיור בשכירות. יצוין ש-1,770 יחידות דיור נהרסו או ניזוקו קשות, וליותר מ-25 אלף יחידות דיור נגרם נזק חלקי. ספגו נזקים גם מתקני ותשתית, מים ותברואה, 179 בתי ספר ממשלתיים ו-33 מתקני רפואה.

לאחר שבועות ארוכים של מחאות והפגנות יומיות שגבו את חייהם של ארבעה פלסטינים ופציעתם של 618 נוספים, הודיעו השבוע (29.6) תושבי המאחז (ההתנחלות) אביתר כי הם מקבלים את "הצעת הפשרה" של ממשלת הימין. את ההצעה קידמו שר הביטחון בני גנץ ושרת הפנים איילת שקד, אך ראש הממשלה נפתלי בנט טען כי "עדיין אינו סגור".

לפי הצעת פשרה, שהיא למעשה כניעה, יעזבו המתנחלים את המקום עד סוף השבוע הקרוב, אך המבנים שבנו יישארו על תלם ובמקום יפעל מוצב צבאי. במקביל, המדינה "תבחן" האם הקרקע שעליה הוקם המאחז שייכת לפלסטינים, או שניתן להגדירה כ"אדמת מדינה" ולחדש את ההתנחלות במקום. כמו כן, סוכם כי תוקם "ישיבת הסדר" עם עשרות תלמידים ומורים שיגורו בהתנחלות ויקבלו, כפי שקורה עכשיו, שמירה הדוקה של כוחות הכיבוש.

לדברי ח"כ עופר כסיף (חד"ש – הרשימה המשותפת) הפשרה היא לא יותר "מחומתת הלגיטימיות שמקבל ארגון הטרור אביתר. זו הוכחה נוספת כי ממשלת הימין הנוכחית היא ממשכת דרכה של ממשלת הימין הקודמת. אדמותיהם של שלושה כפרים נשדדו וארבעה פלסטינים נרצחו על מזבח שוד האדמה הזה".

ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש – הרשימה המשותפת) הוסיפה: "מי אמר שזו אינה ממשלת שינוי? אכן יש שינוי: הופכים החלטת פינוי התנחלות לבנייה ולהרחבה, והכל בחסות רע"ם, מרצ והעבודה". היא הדגישה כי "פשרת אביתר היא הכשרת התנחלות ופשע. במקום בתים הם ישכנו על גבעה זו בעוד כמה שבועות ישיבת הסדר – כלומר עשרות מתנחלים צעירים שרק יובילו לעוד אלימות, התעמרות וגזל. האחריות לפשע ההתנחלות הזה היא של כל חברי הקואליציה".

לפי שלום עכשיו, בשטחים הפלסטיניים הכבושים פועלים 135 מאחזים נוסף ל-132 התנחלויות "מוסדרות". הם הוקמו בניגוד לחוק, ונגד רבים מהם הוצאו צווי הריסה, אולם המדינה אינה אוכפת אותם. כשהמינהל האזרחי נשאל

בנט נפגש עם נשיא הונדורס המושחת

ראש הממשלה נפתלי בנט נפגש בשבוע שעבר (24.6) בלשכתו בירושלים עם נשיא הונדורס, חואן אורלנדו הרננדס. השניים השמיעו הצהרות משותפות וחתמו על הסכמים. לאחר סיום הפגישה נערך טקס חנוכת שגרירות הונדורס בישראל, בגן הטכנולוגי בירושלים.

פגישתו עם נשיא הונדורס הייתה הפגישה המדינית הראשונה שקיים בנט עם ראש מדינה מחו"ל – ושאינו חתם על שני הסכמים, אחד מהם בתחום סיוע החוץ. הרננדס מצדו נפגש בביקורו, בין היתר, עם הנשיא היוצא ראובן (רובי) ריבלין ועם יו"ר האופוזיציה וידדו הוותיק, ח"כ בנימין נתניהו. אמו של נשיא הונדורס, אחותו של הנשיא, סגן הנשיא, שר הפנים, שר המשפטים ובכירים נוספים בממשלת הונדורס הגיעו לישראל במטוסה הפרטי של המיליארדרית ד"ר מרים אדלסון, בעלת ההון העשירה ביותר בישראל.

ב-2018 יזמו במשרד החוץ את הזמנתו של הרננדס לטקס הדלקת המשואות על רקע תמיכתו בעמדות של ממשלת נתניהו. ההזמנה עוררה אז התנגדות ציבורית. המתנגדים ציינו שהרננדס פועל בארצו כרוזן ומעורב במעשי שחיתות וכי בהונדורס נערכו הפגנות המוניות שדרשו את התפטרותו. בשל הסערה הוא החליט אז לבטל את בואו, אך אספקת הנשק הישראלי לכוחות הביטחון של הונדורס נמשכה.

לפי פרסום ב"ניו יורק טיימס" (20.3), הרננדס הבטיח להגן על מברייחי סמים באמצעות כוחות הביטחון וסוכנויות אכיפת החוק של הונדורס ולעזור להם "להציף את ארה"ב בקוקאין". בשל כך פתחה התביעה הפדרלית בארה"ב בחקירה נגדו.

הרננדס נחשב בעל ברית חשוב של ארה"ב באמריקה הלטינית, וחקירת מעשיו תפגע ככל הנראה ביחסים הבילטרליים בין שתי המדינות. זו גם תקשה על מאמצי ממשלו של ג'ו ביידן לחזק את הממשלות הפרו-אמריקאיות באמריקה הלטינית באמצעות השקעה של ארבעה מיליארד דולר – כל זאת כדי לבלום את ההגירה לארה"ב.

שמו של הרננדס נקשר גם בעבר לתיקים פליליים. בין היתר הואשם הרננדס בקבלת שוחד מסוחרי סמים, במעילה בכספי סיוע זר באמצעות ארגונים שלא היו קיימים, ובהפקעת כספים ממערך הביטחון הלאומי.

חד"ש בהסתדרות: הממשלה לא נאבקה בתאונות עבודה

יו"ר חד"ש בהסתדרות, דח"ל חאמד, דורש משר העבודה והרווחה מאיר כהן לפעול נמרצות למיגור התופעה של תאונות עבודה בענף הבנייה. בפנייתו כתב שתאונות העבודה גובות מדי שנה את חייהם של יותר מ-65 עובדים, מרביתם בענף הבנייה. למרות שמספר העובדים בענף זה הוא רק 8 עד 9 אחוזים מכלל העובדים במשק, פועלי בנייה הם יותר מ-50% מכלל ההרוגים. מתחילת שנת 2021 נהרגו 27 פועלים, 14 מהם בענף הבנייה.

חאמד, חבר הנהגת ההסתדרות ויו"ר האגף לקידום השוויון, הזכיר בפנייתו שבשנת 2014 הוקמה ועדת אדם שחקרה את הנושא אך הממשלה טרם יישמה את מסקנותיה. "מאוחר יותר התייחס מבקר המדינה לנושא תאונות העבודה בדוחות של 2016 ו-2018. גם דוחות אלה לא זכו בהתייחסות הולמת מצד הממשלה ולא יושמו".

חאמד הזכיר בפנייתו גם את ההסכם בן 15 הסעיפים שנחתם בין ההסתדרות לבין הממשלה ב-2018. מתוך 15 הסעיפים, רק חמישה בוצעו במלואם, חמישה בוצעו חלקית והשאר לא בוצעו כלל. "תאונות העבודה אינן גזירה משמיי. יש להן סיבות פוליטיות, כלכליות, מעמדיות ולאומיות. חייהן של אלפי משפחות מתנפצים לרסיסים כתוצאה מתאונות אלה. ההרוגים אינם רק סטטיסטיקה, כל הרוג הוא עולם ומלואו", הדגיש. יצוין כי ביום שישי (2.7) יפגינו פעילי חד"ש בתל אביב סמוך לאתר הבניה בו נפל אל מותו לאחרונה עובד פלסטיני (ר' מודעה בשער האחורי).

מדיניות ההפרטה אחראית למחדל הקורונה בנתב"ג

יו"ר הסתדרות עובדי המעבדות הציבוריות, אסתר אדמון, תקפה בראיון ברשת ב' (24.6) את הממשלה החדשה ואת הממשלה הקודמת על רקע המחדל המתמשך בנתב"ג, שמקורו בהפרטת בדיקות הקורונה לנכנסים לישראל.

לדברי אדמון, ישראל נפטרה מלמעלה משני מיליון ערכות לבדיקות קורונה שייצרו החברות הטובות בעולם, ותחת זאת מעדיפה שימוש בערכה לא איכותית ולא מהימנה במעבדות הפרטיות בנתב"ג. עוד הדגישה אדמון כי המעבדות הפרטיות בנתב"ג לא מסוגלות לזהות את נגיף הקורונה בשלבי ההדבקה הראשונים. לדבריה, אין בהן ציוד המעבדה האיכותי שישנו בבתי החולים הציבוריים. "איננו מבינים איך הטעויות מהשנה החולפת – חוזרות שוב ושוב", הוסיפה.

לדבריה, בבתי החולים ובקופות החולים מערכת של מעבדות ממוחשבות "מקצועיות עם הציוד הטוב בעולם, עם אנשים מיומנים ועמידה בסטנדרטים המקצועיים הגבוהים ביותר. אבל הממשלה מעדיפה לפרק מערכת זו לטובת הקמת מערכת חדשה, פרטית, ללא ניסיון. המעבדות הפרטיות צצו בשנה החולפת כמו פטריות אחרי הגשם, ואין מקום להשוואה בינן לבין מעבדות בתי החולים והקופות. האם ראש הממשלה, נפתלי בנט, ושר הבריאות, ניצן הורביץ, יודעים שבימים אלה נשלחים מכתבי פיטורים לעובדים ב-42 מעבדות הקורונה הציבוריות ברחבי המדינה?", שאלה. לבסוף, תקפה יושבת הראש את הממשלה החדשה ואמרה: "כמו בממשלה הקודמת, אתם מדירים אותנו אנשי המקצוע בשירות הציבורי ממערך קבלת ההחלטות. לא הגיע הזמן להתפכח?".

קבלו את

זו הדרך

מדי שבוע בדוא"ל

או בדואר רגיל

המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח

כתובת דוא"ל אל: zohaderekh@gmail.com

המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות

המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה

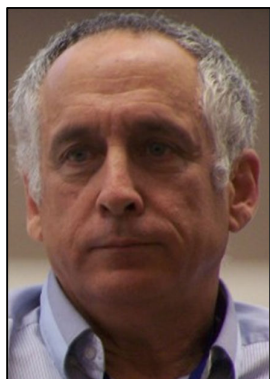
הקומוניסטית הישראלית, ת"ד 26205 תל-אביב 6126102

על ספרו של מיכאל מירו "החברה האזרחית: בית ספר לפוליטיקה"

העמותות החליפו את מפלגות המונים

הלגיטימציה ואף את חברי הכנסת והמנהיגים שלהן מתוך ארגוני החברה האזרחית. כדוגמאות לדפוס זה מצביע מירו על היחסים בין "שלום עכשיו" ומרצ, או היחסים בין "רגבים" לבין מפלגות הציונות הדתית. לטענת מירו מדובר בתופעה מזיקה, שכן היא מביאה להדרה כפולה של הציבור מהתהליך הפוליטי: פעם אחת משום שהשתתפותו הפוליטית מצטמצמת להצבעה בקלפי ולצפייה בתשדירי בחירות, בעוד

אנשי החברה האזרחית הם אלה שמנהלים את המפלגות; ופעם שניה משום שהציבור הרחב חסר את "הכישורים" המקצועיים ההולמים עבודה בארגוני החברה האזרחית.

האינפלציה של עמותות ושל ארגונים אזרחיים יולדת גם מפלגות חלולות מסוגן של קדימה, יש עתיד, כחול לבן וכולנו. מפלגות מעין אלה מצמצמות את המרחב הדמוקרטי הפנימי בו רשאים

חברי המפלגה לעצב את דמותה ולבחור את מנהיגיה. ברוח התקופה, גם מפלגות דמוקרטיות יותר כמו הליכוד, העבודה או מרצ מעדיפות להתהדר בנציגים מהחברה האזרחית בשל קשר מדומיין בין החברה האזרחית לבין האזרחים בכלל.

מירו קובל על פרקטיקת המועדון הסגור של החברה האזרחית ומזכיר את חוק הברזל של רוברט מיכלס, לפיו בכל קבוצה נוטות אליטות להתגבש ולשמר את הכוח בתוכן. מירו מצביע על חפיפה בין אליטת החברה האזרחית לבין האליטה הצבאית והפוליטית בישראל, ומדגים זאת באמצעות מעקב אחר הקריירות של פוליטיקאים כמו איציק מרדכי, עמי איילון ואברהם הירשנזון שדילגו בנוחות בין התחומים. לטענתו, ארגוני החברה האזרחית משמשים כיום "בית ספר אזרחי" או מקפצה לפוליטיקה.

עם זאת, המעבר מהחברה האזרחית למוסדות השלטון מכתיב במידה מסוימת את תדמיתם של המנהיגים החדשים. זו הסיבה לתחלופה הגבוהה במוסדות כמו הכנסת, שכשליש ממנה מתחלף בכל מערכת בחירות על מנת לשמר דימוי של מודל דמוקרטי ומעבר כוח בין נציגי ציבור שונים.

מירו ממקם את נקודת ההתחלה של תהליכים אלה בשנות ה-80 של המאה ה-20, בתקופת עלייתו של הניאו-ליברליזם. לדבריו, בעלי ההון ניסו לחסל את ההשתתפות ההמונית במפלגות הגדולות כדי לצמצם את הזירה הפוליטית הדמוקרטית, בה עשויים כוחות עממיים לחולל שינויים שיפגעו באינטרסים של ההון. מסיבה זו משקיעים בעלי ההון כספים רבים בארגוני החברה האזרחית, כדי לעצב את התהליך הפוליטי כרצונם.

חשיבות ספרו של מירו היא בפירוק "הקופסא השחורה" שמכונה "החברה האזרחית" לגורמיה, ובניתוח האינטרסים שעומדים מאחוריה. הוא מראה כיצד פועלת החברה האזרחית לשימור יחסי הכוח המעמדיים ולחיוקן האידיאולוגיה השלטת, ותורמת תרומה לדימוי של המערכת כדמוקרטית.

ספרו של ד"ר מיכאל מירו "החברה האזרחית: בית ספר לפוליטיקה" (רסלינג, 2021), מנסה לפצח את התופעה של התעצמות החברה האזרחית בישראל ובמדינות המערב. בעידן הניאו-ליברלי, בו החברות במפלגות הגדולות ובמפלגות בכלל צנחה, מועלית החברה האזרחית על נס כמופת דמוקרטי, ומספר הארגונים האזרחיים זינק.

אקדים ואומר כי אין הגדרה אחת לחברה האזרחית. זו כוללת לפי הגדרות שונות ארגונים דתיים, ארגוני צדקה, ארגוני חינוך וסיוע ועד ארגונים למען שינוי פוליטי ולאחריות חברתית. לכן, כבואנו לדון בחברה האזרחית יש להגדיר באופן ברור את תחום הדיון.

הסוציולוג הפוליטי אורי בן אליעזר מאוניברסיטת חיפה טען במאמרו ב-1999 כי החברה האזרחית בישראל אינה מביאה עמה בשורה חדשה: השפעתה הפוליטית, הכלים הפוליטיים שלה והיחסים בין הממשל לארגוני החברה האזרחית מתקיימים כולם במסגרת האידיאולוגיה הניאו-ליברלית השלטת וסרים למרותה.

בהמשך טען מירו כי הפעילות של ארגוני חברה אזרחית סביבתיים כמו: "צלול", "מגמה ירוקה" או "אדם, טבע ודין" היא צרה וממוקדת במטרות קצרות טווח. פעילותם של ארגונים אחרים, לרבות פעילות ארגוני צדקה וסיוע וארגונים משפטיים כמו התנועה לאיכות השלטון המתמקדת בהגשת עתירות לבג"צ, אינה "פוליטית" כלל.

אם כן, מהו סוד קסמה של החברה האזרחית? לטענת מירו, הסוד הוא הדימוי של החברה האזרחית כ"טהורה ובלתי-מושחתת". כאנטיזה לחברה האזרחית משמשות המפלגות הפוליטיות, הסובלות מתדמית שלילית ומאובדן לגיטימציה ציבורית. המפלגות מוצגות כמונחות על-ידי אינטרסים סקטוריאליים ומניעים אישיים, וכמנוהלות בחוסר מקצועיות ובחוסר יעילות משוע.

הספר דן גם בארגוני חברה אזרחית בעלי מטרות פוליטיות מוצהרות, כמו ארגוני הימין הקיצוני "רגבים" ו"אם תרצו". על אף חיבורם הטבעי למפלגות ימין, מבחינת מירו חוסים ארגונים אלה עדיין תחת מטריה משותפת עם ארגוני חינוך וסיוע. השטוש המכוון ביניהם במסגרת הקטגוריה העמומה של "חברה אזרחית" נועד להקנות לארגוני הימין לגיטימציה, ולצייר את עשייתם כפעילות תמימה שאינה חותרת תחת ערכים דמוקרטיים.

ארגוני חברה אזרחית אחרים, כמו "אנו" או "ציונות 2000", הוקמו בידי טייקונים ואנשי עסקים במטרה לאפשר להם להגדיל את השפעתם בזירה הפוליטית. חוק העמותות מ-1980 אינו אוסר על בעלי הון להקים ארגוני חברה אזרחית בעלי מטרות עמומות.

לפי אלכסיס דה טוקוויל, מההוגים הפוליטיים הבורגניים הבולטים במאה ה-19, החברה האזרחית היא לב הדמוקרטיה מעצם העובדה שהיא מנותקת וחופשייה ממוסדות השלטון. אולם לפי ספרו של מירו, המעבר מהחברה האזרחית אל מוסדות השלטון משמר את הכוח בידי האליטה ומוודא שלא יגיע לידי המוני העם.

ספרו של מירו מתמקד בתופעה שהוא מכנה "המרכול האזרחי", אותו מציעים ארגוני החברה האזרחית למפלגות ולאנשי ציבור שליטתם התרוקנו מתפיסת עולם. לטענתו, מפלגות החלו לשאוב את האידיאולוגיה, הערכים,

מק"י ת"א מסכמת שנה בצל הקורונה

"אנחנו העיר" כרשימה שמאלית עקבית שמייצגת את כוחות השניוני בעיר. ביוני 2020 החליטו ועדי סניפי חד"ש יפו ות"א על הצטרפות של נציגנו אמיר בדראן לשולה קשת באופוזיציה. המהלך נעשה בתיאום מלא עם מוריה שלומות שהצטרפה גם היא לאופוזיציה. ההחלטה לצאת לאופוזיציה העמיקה את הקרע מאסף הראל, שבחר לחבור לממסד העירוני בניגוד להצהרותיו במהלך מערכת הבחירות.

לאורך השנה האחרונה פועלת "אנחנו העיר" כסיעה מתואמת בת שלושה חברים באופוזיציה העירונית, במנותק מפעילותו של אסף הראל. הסיעה פועלת בעקביות ומציגה עמדות מתקדמות ואופוזיציוניות, ויחד מצליחה להציע סדר יום עירוני אלטרנטיבי תוך התמקדות בסוגיות של תושבות ושל תושבי דרום ת"א ויפו. משימה דחופה של "אנחנו העיר" היא החייאתה כתנועת פעילים והגדלת הנוכחות הציבורית שלה, אשר נפגעו עקב הכניסה לקואליציה של מרבית הסיעה.

אקטיב זכויות עובדים

במהלך משבר הקורונה הציעו מק"י וחד"ש תוכניות שונות לטיפול באבטלה ובעוני, להגנה על דיירים ולהקלה בנושאי השכירות. על רקע זה המשיך הסניף להפעיל את אקטיב העובדים, הפועל ברציפות מאז יוני 2017. תחומי הפעילות העיקריים של האקטיב היו המאבק נגד התאונות בענף הבניין וקידום זכויות העובדים הפליטים ומבקשי המקלט.

אקטיב רעיוני

אקטיב החינוך הרעיוני פעל לאורך התקופה וזם כמה אירועים ציבוריים וקבוצות קריאה. לאחר פרוץ מגפת הקורונה התמקד האקטיב בארגון קבוצות קריאה מקוונות בהגות מרקסיסטית עכשווית, בהשתתפות תיאורטיקנים מרקסיסטיים בולטים מרחבי העולם. בכל אחת מהקבוצות הללו תרגמו חברי האקטיב טקסטים לעברית והעלו אותם לאתר המפלגה. על מנת להנגיש את הטקסטים לקהל הרחב, שיתפנו פעולה עם המגזין "פיגומים" אשר פרסם כמה מן המאמרים המתורגמים. מפגשים עם משתתפים מחו"ל זכו בעניין רב ובתפוצה רחבה בשידורם בפייסבוק.

פעילות למען הסביבה ונגד הכיבוש

בפברואר 2020 הותנע אקטיב הסביבה, שהחל לקדם כמה יוזמות: כתיבה ועיצוב של פלאייר בנושא משבר האקלים, ארגון סמינר קריאה ולימוד בנושא סביבה ופוליטיקה, השתתפות בצעדת האקלים ופעילויות שטח. כמו כן, בשנה האחרונה היה האקטיב נגד כיבוש פעיל באופן חלקי. חיוזק עבודת האקטיב, במיוחד בתנאים הנוכחיים, כאשר חד"ש היא הכתובת האופוזיציונית היחידה של מחנה השלום, הכרחי. האקטיב חותר להפוך גוף יוזם של פעולות מחאה והסברה באזור תל אביב.

אקטיב פמיניזם

אקטיב פמיניזם של סניף מק"י ת"א, שהוקם בתחילת 2020, עוסק בסוגיות של נשים ומגדר. בין היתר התמקד במאבק לייצוג והכרה, במאבק בתרבות האונס, למען שוויון בשכר, במאבקים תעסוקתיים ועוד. במקביל לקידום הפעילות בתחום, יזם האקטיב אירועים של חינוך רעיוני בנושאים פמיניסטיים, ושקד על חידוש הקשר בין החברות היהודיות בסניף ת"א לבין חברות הערביות בתנד"י (תנועת נשים דמוקרטיות בישראל), על מנת ליצור שיתוף פעולה ערבי-יהודי בין נשים אקטיביסטיות בנושאים פמיניסטיים.

האסיפה השנתית של סניף תל אביב של המפלגה הקומוניסטית הישראלית נערכה השבוע (27.7), בהשתתפות מזכ"ל המפלגה עאדל עאמר. להלן חלקים מתוך הדו"ח שהוצג באסיפה, המסכם את פעילות הסניף מאז האסיפה השנתית הקודמת בנובמבר 2019.

בתקופת הדו"ח חווינו תקופה מאתגרת של משברים פוליטיים, שתי מערכות בחירות ואת מגיפת הקורונה. עם זאת, סניף המפלגה לא רק הצליח להמשיך לפעול באופן רציף בכל התקופה הזו, אלא גם המשיך לגדול ולפתח דרכי פעילות נוספות. הסניף קיים אסיפה פעם בשבועיים (גם בתקופת הקורונה – באמצעות הזום), ובמקביל פעל באמצעות האקטיבים וצוותי העבודה. מאז אסיפת הסניף השנתית האחרונה הוקמו ביוזמת חברות וחברי הסניף אקטיבים חדשים, פורקאט, קבוצת הגנה עצמית ועוד.

גל ההצטרפות והקליטה של חברים חדשים לסניף בשנים האחרונות נמשך גם בתקופת דוח זו. תהליך ההצטרפות בסניף כולל מפגש למועמדים וקליטתם במשך תקופה בפעילות השוטפת של הסניף. רוב חברי הסניף הפעילים הם צעירים וצעירים בשנות ה-20 וה-30 לחייהם.

הסניף במערכות הבחירות

סניף המפלגה בת"א המשיך למלא תפקיד מרכזי ומוכיל במערכות הבחירות לכנסת ה-23 (מרס 2020) ולכנסת ה-24 (מרס 2021). מערכות בחירות אלה היו האחרונות ברצף של חמש מערכות בחירות תכופות (כולל הבחירות המוניציפליות), אשר כולן לקחו על עצמם חברי הסניף את עיקר העבודה של הקמפיין בשפה העברית. מצב זה התניע אותנו, מצד אחד, לחשיפה ולפעילות ציבורית ענפה, אבל מצד שני שאב כוחות גדולים ושחק היבטים ארגוניים אחרים. הסניף הצליח לקיים פעילות שוטפת לאורך קמפיין הבחירות, וחברי סניף צברו בו ניסיון פוליטי וארגוני רב. הסניף יצא ממערכות הבחירות עם תוספת של חברים חדשים, עם הנהגה ציבורית מוכרת ומוערכת ועם קשר מעודכן עם בסיס התמיכה.

הסניף במחאה נגד ממשלת נתניהו

ביוני 2020 פרצו הפגנות הענק נגד נתניהו ברחבי הארץ וסימנו את תחילתה של תקופת המחאה. מנקודה זו ואילך, בכל מוצ"ש התקיימו הפגנות המוניות נגד נתניהו. בשבועות הראשונים הצטרף הסניף, יחד עם פעילי חד"ש ת"א, להפגנות, לעצרות ולצעדות באופן מאורגן, מזוהה ובולט. במקביל להתעצמות המחאה, גברו המאמצים של הסניף. במשך שבועות הוציא הסניף לפועל היקף עצום של פעילות: שבוע אחר שבוע דאגנו שיגיעו באופן מאורגן פעילים של מק"י וחד"ש אל מעל עשרים הפגנות בת"א ובסביבתה. כמו כן דאגנו במהלך הסגר להעביר דגלים ושלטים של חד"ש לתומכינו במוקדי הפגנות נוספים ברחבי הארץ. התוצאה של מאמץ מרובה זה הייתה משמעותית: במקרים רבים הצלחנו להשפיע על המסרים של ההפגנות, נתקבלנו כחלק אינטגרלי במחאה בלי להצניע את זהותנו הפוליטית, בנינו קשרים משמעותיים עם ציבורים רחבים ומגוונים, הצטרפנו להתארגנויות מקומיות ועוד.

"אנחנו העיר"

ערב אסיפת הסניף בנובמבר 2019 התפצלה הסיעה "אנחנו העיר" בעיריית ת"א-יפו מפוצלת בין קואליציה לאופוזיציה. לאורך התקופה שמאז הפיצול פעלו חברי הסניף לשמירה על האחדות והעבודה המשותפת של חברי המועצה ולשמירה על

מובטלים מתייצבים בשירות התעסוקה (צילום: שירות התעסוקה)

הסתיימו החל"ת ודמי אבטלה: מאות אלפים נידונים לעוני

ממשלת בנט פתחה במערכה נגד העובדים

יור ועד עובדי רש"ת, פנחס עידן, פנה לשרי האוצר, התחבורה והתיירות ומתח ביקורת על הפגיעה בעובדים: "לא יעלה על הדעת שמצד אחד נאמר לעובדים כי טרם בשלה העת להשיבם לעבודה בשל החרפת ההדבקה, ומצד שני נודיע להם שהאוצר עומד להפסיק להם את תשלום החל"ת. עם איזו משתי הבשורות הרעות נתחיל?"

"מבחינת רש"ת המשמעות היא נסיגה לאחור", מסר עידן והדגיש, כי "קרוב ל-2000 עובדי הרשות שוהים היום בחל"ת. מדובר באנשי מקצוע מן המעלה הראשונה אשר בהכשרתם ובהתמחות המקצועית שלהם השקענו הון תועפות וזמן לא מבוטל". שתקת ההסתדרות רועמת במיוחד משום שעובדי רש"ת ואל על, ורכים נוספים במצבם, נמנים עם חבריה.

אפרים דוידי

יותר מחצי מיליון מובטלים

שר האוצר ליברמן (לא בקולו, רק באמצעות דובריו) תירץ את הפגיעה במובטלים בכך ששיעור האבטלה ירד, ולפיכך אין עוד צורך במנגנוני הגנה עבור מחוסרי העבודה. האוצר לא סיפק נתונים, כהרגלו, ולכן נשאלת השאלה: כמה מובטלים ישנם כעת בישראל?

בישראל, 523 אלף מובטלים המוגדרים "דורשי עבודה", מהם כמעט 400 אלף תובעי דמי אבטלה, כ-64 אלף תובעי הבטחת הכנסה ו-62 אלף דורשי עבודה שאינם תובעים כל קצבה. בחודש מאי עלה שיעור המובטלים שנותרו ללא מעסיק על שיעורם של העובדים בחל"ת. כך פרסם בשבוע שעבר (23.6) שירות התעסוקה בדו"ח שכותרתו: "דופק שוק העבודה", אשר סקר את מגמות התעסוקה בישראל בחודש מאי 2021.

כאמור, שיעור העובדים בחל"ת היה הנמוך מאז פרוץ משבר הקורונה, ועמד על 45.4% מכלל דורשי העבודה. מספרם המצטבר של העובדים בחל"ת ירד ב-55% מפברואר עד מאי, בעוד מספרם המצטבר של המובטלים שנותרו ללא מעסיק בקצה ירד ב-9% בלבד, ועמד על 54.6% מדורשי העבודה.

לפי עמדת שירות התעסוקה, דורש עבודה שנותר ללא מעסיק בקצה עלול למצוא עצמו מחוץ לשוק העבודה לתקופה ממושכת, ואולי אף להזדקק לקצבת הבטחת הכנסה.

ארגוני המעסיקים בירכו בחום את שר האוצר אביגדור ליברמן, וההסתדרות (כהרגלה) שתקה. ממשלת בנט הנחיתה בשבוע שעבר (22.6) מהלומה קשה על מעמד העובדים. ליברמן פרסם את תזכיר החוק בדבר המשכן של רשתות הביטחון שתוקפן יפקע השבוע. בשונה מתוכניות קודמות של ממשלת הליכוד, תוכנית זו תבטל את רובן המוחלט של רשתות הביטחון, לבד מזו לבני 45 ומעלה.

פוגעים גם בעובדים הקשישים

בלחצם של המעסיקים, המסר שהעביר ליברמן הוא שמבחינתו מגפת הקורונה נגמרה והמשק הקפיטליסטי חזר לשגרה. בין היתר טען ליברמן שהאבטלה ירדה אל מתחת ל-7.5%. זה נכון אך רק בחישוב המצומצם וחסר הקשר למציאות שערך משרד האוצר (ר' ידיעה נוספת).

לפי הנתונים האחרונים שפרסם הביטוח הלאומי, רק 32% מהמובטלים יהיו זכאים להמשיך ולקבל דמי אבטלה. בתוכנית הקודמת שהציג האוצר בעת ממשלת הליכוד, דמי האבטלה קוצצו רק לבני 28 ומטה בלי ילדים, כך ש-80% מהמובטלים עדיין היו אמורים לקבל דמי אבטלה.

תוכנית ליברמן כללה הפסקה של המענקים למובטלים בני 67 ומעלה. את המענקים הללו קיבלו קשישים עם פנסיה נמוכה. מדובר ביותר מ-100 אלף אזרחים, אך סעיף זה בוטל בישיבת ועדת הכספים שדנה בנושא.

החלטת ליברמן על הפסקת דמי האבטלה עבור חל"ת למובטלי הקורונה מתחת לגיל 45 הותירה את עתידן הכלכלי של אוכלוסיות רבות לוט בערפל. כאמור, ארגוני המעסיקים מיהרו לברך על ההחלטה שנועדה "להחזיר צעירים רבים למעגל העבודה" (בשכר נמוך, כמובן), ולשבת את שר האוצר החדש. אך הורים לילדים, רוב הנשים בהיריון המובטלים עקב המגיפה – יישארו מאחור.

שתיקת ההסתדרות והעובדים המאוגדים

ישנם ענפים במשק שלא שבו לפעילות, דוגמת התיירות והתעופה, ובהם עובדים רבים שנקלעו בעל כורחם לחוסר ודאות תעסוקתית מתמשכת.

בשבוע שעבר הודיעה הנהלת אל על לבורסה על הארכת החל"ת של 2,225 מעובדיה ועובדי חברות הבת עד סוף חודש יולי. "חזרה הדרגתית של עובדים מחל"ת תהיה בהתאם להיקף הטיסות המתוכנן", נכתב בהודעה. גם עובדים רבים ברשות שדות התעופה (רש"ת) נקלעו לחל"ת ממושך.

נפתח קמפיין בינלאומי לביעור אלימות במקום העבודה; ישראל טרם חתמה

האמנה הבינלאומית נגד הטרדה והתעמרות

העבודה "עלולות להיות הפרה של זכויות אדם. התעללות היא איום על שוויון הזדמנויות, אינה מקובלת ואינה מתיישבת עם עבודה הוגנת".

מהי אלימות במקום עבודה

עוד נכתב באמנה: "המונח 'אלימות והטרדה' בעולם העבודה מתייחס למגוון של התנהגויות, נוהגים או איומים העלולים לגרום לנזק פיזי, פסיכולוגי, מיני או כלכלי, בין אם התקיימו פעם אחת ובין אם חזרו על עצמם. באמנה הודגש כמו-כן כי "אלימות על בסיס מגדר והטרדה" פירושה אלימות והטרדות המופנות כלפי בני אדם בשל מינם או מגדרם, או כאלה המשפיעים על בני מין או מגדר מסוים באופן לא פרופורציונלי. באמנה נקראות המדינות החברות בארגון הבינלאומי הוותיק לגלות אחריות לטיפול "סביבה כללית של אפס סובלנות כלפי הטרדות וכלפי התעמרות במקום העבודה".

האמנה שמה דגש באלימות ובהטרדות המתרחשות במקום העבודה – כולל מקומות שבהם העובד מקבל תשלום, נח או שוהה בהפסקה, או משתמש בשירותים, בכביסה או במתקנים שונים; במהלך נסיעות לעבודה וממנה, בהכשרות מקצועיות, באירועים או בפעילויות חברתיות; באמצעי תקשורת הקשורה לעבודה (לרבות באמצעות טכנולוגיות מידע, וואטסאפ, פייסבוק ורשתות חברתיות) ובמקומות לינה שהמעסיק מספק. האמנה גם מכירה בכך שהאלימות וההטרדות עלולות לכלול צדדים שלישיים – ולא רק את המעסיק הישיר.

יצוין שאמנות ארגון העבודה הבינלאומי משמשות סטנדרטים בינלאומיים בעולם העבודה. זה מדרך "עשה ואל תעשה" שנועד להגן על העובדות והעובדים, ללא התחשבות במעמד החוץ, וכולל אנשים בהכשרה, מתמחים וחניכים, עובדים שעבודתם הופסקה, מתנדבים, עובדים זמניים, דורשי עבודה ומהגרי עבודה.

ישראל טרם אשררה את האמנה

את ההחלטה בדבר קידום האמנה קיבלו 187 המדינות החברות בארגון העבודה הבינלאומי. אשרור האמנה בידי המדינות הוא הצעד הראשון לקראת מימושה. אך ללא חקיקה מקומית מחייבת האמנה היא אות מתה.

ישראל טרם אשררה את האמנה, וכמובן טרם הפכה את סעיפיה לחקיקה מחייבת. עם זאת, קיימים בישראל חוקים נגד הטרדות מיניות ונחתמו אמנות בנושא בין מעסיקים לעובדים. גם ארגוני עובדים רבים אימצו כללים למניעת הטרדות מיניות בעבודה. בעבר נעשו ניסיונות בכנסת לחקיקת חוק למיגור ההתעמרות במקום העבודה, אך אלה לא צלחו. מה שדרוש כעת הוא תרגום האמנה הבינלאומית כולה, על כל מרכיביה, לחקיקה ישראלית מחייבת.

אך עד שתחוקק הכנסת את החוק, על ההסדרות, כוח לעובדים וארגוני השכירים האחרים לאמץ אותה ולהיאבק על מנת שסעיפיה יהיו חלק מההסכמים הקיבוציים. לכל הפחות, יש לחתום על אמנות מחייבות עם ארגונים המעסיקים ובכל מקום עבודה למען יישום עיקריה.

יוסי אבו

לנוסח האמנה והפעילויות למימושה בעולם:

<https://www.ilo.org/global/topics/violence-harassment>

ארגון העבודה הבינלאומי פתח בשבוע שעבר בקמפיין בינלאומי לאשרור אמנה בינלאומית חדשה, מס' 190, למניעת אלימות, הטרדה והתעמרות בעבודה. האמנה פורסמה אמנם כבר לפני שנתיים, אבל עד כה אשררו אותה רק שש מדינות: ארגנטינה, אקוודור, אורוגוואי, פיג'י, נמיביה וסומליה.

האמנה עוסקת במציאות היומיומית הקשה של עובדות ועובדים רבים במסגרת הקפיטליזם הגלובלי, אשר סובלים מאלימות ומהטרדה בעבודה; והכוונה איננה רק להטרדות מיניות. לפי דובר הארגון שמושב בג'נבה, דווקא בעת מגפת הקורונה העולמית החריפו מקרי ההתעמרות וההטרדות במקומות עבודה במדינות רבות.

מדינות ומעסיקים רבים ניצלו את המגפה כדי לפגוע בזכויות עובדים, ותופעת ההטרדות והתעמרות רק גברה – בייחוד כלפי עובדות, מהגרים ובני מיעוטים. כך עולה מדיווחים שמסרו איגודים מקצועיים בכל היבשות.

באמנה שפורסמה לפני שנתיים מכירים נציגי העובדים, המעסיקים והממשלות בכך שהאלימות וההטרדות בעולם

קובה מייצאת חיסונים נגד קורונה

בסוף השבוע האחרון (26.6) התקבל בקרקאס, בירת ונצואלה, המשלוח הראשון של "עבדאללה", החיסון נגד קורונה מתוצאת קובה. מנות החיסונים יוצרו במכון הממלכתי הקובני להנדסה גנטית וביוטכנולוגיה. בכוונת הוואנה לייצא לוונצואלה 12 מיליון מנות של החיסונים "עבדאללה" ו"סוברנה 2". זאת, לאחר שיותר מ-4 מיליון מתושבי האי הסוציאליסטי כבר התחסנו.

בעיתון "גרנאמה" נמסר כי כל תושבי קובה הבוגרים יחוסנו עד אמצע חודש יולי הקרוב, וכי בכוונת הממשלה לייצא מאות מיליוני מנות למדינות אמריקה הלטינית שידן אינן משגת לרכוש חיסונים שמייצרות תעשיות התרופות הקפיטליסטיות בארה"ב ובאירופה המערבית.

לאחר שתסתיים אספקת החיסונים למדיניות אמריקה הלטינית, מתכננים בקובה לייצא חיסונים לארצות העניות באסיה ובאפריקה.

מרטיין לותר קינג (שני מימין) בהפגנת האיגודים של ארה"ב נגד האבטלה יחד עמו כומר ורב, 1962 (צילום מתוך הסרט)

פסטיבל דוקאביב 2021: שש המלצות

לגדרות ולמחסומים של הכיבוש הישראלי. עמר, אנאס ומרוואן, שלושה ילדים פלסטינים, גדלים בין עמדות של חיילים הצופים אל בתייהם ומתנחלים העוקבים אחריהם מחלונות סמוכים. המתח, העוינות והתקריות האלימות הם בלתי פוסקים, והמעבר ממשחק ילדים או מרדף אחר היונים על הגג למנוסה מבוהלת מחיילים נושאי נשק – מתרחש בן רגע. הסרט עוקב אחריהם במשך חמש שנים. אלה שנות ההתבגרות שלהם, במהלכן הם מנסים לגבש את זהותם ואת תקוותיהם. במאים: פול קינג ואסתר הרטוך.

החייל הטוב (ישראל / צרפת / גרמניה 2021, 87 דקות, עברית ואנגלית, כתוביות בעברית ובאנגלית). הסרט מציג מבט מבפנים על עבודת "שוברים שתיקה", ארגון של לוחמי צה"ל לשעבר שאוסף ומפרסם עדויות של חיילים וחיילות ששירתו בשטחים הכבושים. במשך חצי שנה ליוותה מצלמתה של הבמאית סילבינה לנדסמן את חברי הארגון. שעות הצילום הרבות זוקקו וסרט שמהווה צלילה ללב העשייה של "שוברים שתיקה" – בסיועם מודרכים בחברון ובסביבתה, בהרצאות ובחוגי בית, בעבודה מול התקשורת ובישיבות הפנימיות.

מרטיין לותר קינג והאף.בי.איי. (ארצות הברית 2020, 104 דקות, אנגלית, כתוביות בעברית ובאנגלית). אמריקה הלבנה כל כך פחדה ממרטיין לותר קינג, שהיא השקיעה משאבים אדירים כדי להכפיש אותו: האף.בי.איי. עקב, צותת, צילם וגם הטריד שוב ושוב את מנהיגה השחור של התנועה לזכויות האזרח, בתקווה לסלק אותו מהזירה הציבורית. הבמאי סם פולארד חושף את המנגנונים ואת הלכי הרוח שאפשרו לגיי אדגר הובר לשכנע בקלות פוליטיקאים, שופטים וראשי הממשלה (ובהם רוברט קנדי והנשיא ג'ונסון) לאשר את החדירה המוחלטת לפרטיותו של קינג.

שלמה בר - מחזמר דוקומנטרי (ישראל 2021, 56 דקות, עברית). שלמה בר הוא אחד המוזיקאים המקוריים והחשובים שפועלים בישראל. מזה ארבעים שנה הוא יוצר עם להקתו "הברירה הטבעית" מוזיקה שהיא תמצית ההווה המקומית – מפגש טעון בין מזרח ומערב שמתנקז ליצירה שיש בה יופי רב, אך גם מחאה וכאב. בגיל 77, לאחר משבר אישי קשה, הוא יצא עם הבמאי גלעד ענבר למסע של חשבון נפש, פרטי וחברתי. בהשתתפות אהוד בנאי, יהושע סובול ואחרים.

אחרי שנה בה נערך במתכונת מקוונת, חוזר פסטיבל דוקאביב לסרטים דוקומנטריים למקומו הטבעי: בתי הקולנוע. הפסטיבל, שנערך זו השנה ה-23, יפתח מחר (1.7) בתל אביב-יפו, יציג מעל 100 סרטים דוקומנטריים חדשים מהארץ ומהעולם, ויינעל עד ה-10 ביולי. כלל אירועי הפסטיבל צפויים להתקיים בהתאם להנחיות הקורונה המעודכנות, כשלצד הקרנות באולמות סגורים יערכו גם אירועי חצות והקרנות מקוונות באתר הפסטיבל.

במוקד הפסטיבל: התחרות הישראלית, במסגרתה יוקרנו לראשונה 13 סרטים של יוצרים מקומיים. בנוסף, הפסטיבל יעניק גם את פרס "מעבר למסך", המוקדש לסרטים ישראלים ובינלאומיים שיוצריהם וגיבוריהם פועלים כדי לחולל שינוי במציאות. גם הפעם, כמדי שנה, ממליצה מערכת "זו הדרך" על שישה סרטים לצפייה:

ויסנטה (ארגנטינה 2020, 69 דקות, ספרדית, כתוביות בעברית ובאנגלית). כשבתה לאורה, נערה בעלת צרכים מיוחדים, נכנסת להריון, יוצאת ויסנטה למלחמה על זכותה להפיל. הכלים העומדים לרשותה דלים: ויסנטה היא אם יחידנית בארגנטינה, אינה יודעת קרוא וכתוב ומתפרנסת מעבודות ניקיון. למרות זאת היא נלחמת ברופאים, במערכת הבריאות כולה, בעורכי הדין ולבסוף גם בפוליטיקאים. אלה מנסים לשחק בה כאילו הייתה בובה, אבל ויסנטה אינה מוותרת. הבמאי דריו דוריה מציג את מאבקה של ויסנטה, שחולל שינוי עצום בדעת הקהל בארצה ולבסוף הגיע עד לאו"ם, באמצעות אנימציה כובשת.

חיזוק הסוציאליסטי (ארצות הברית 2020, 94 דקות, אנגלית, כתוביות בעברית). היא הייתה עיוורת וחירשת, אבל סירבה להיות אילמת. לאחר שהלך קלר למדה, במאמץ אדיר, לדבר, היא התעקשה להשמיע את קולה ברחבי ארה"ב – והיה לה מה לומר. קלר, שנודעה בעיקר כסמל להתגברות על קשיי התקשורת שכפתה עליה נכותה, הייתה גם פעילה סוציאליסטית, תמכה בהפגנות פועלים ונשאה נאומים בדרישה לתנאי שכר ועבודה הוגנים. הפרק הלא מוכר והמושקף בחייה של קלר מסופר באמצעות שילוב בין טקסטים שכתבה, קולאז' של דימויים מחייה, שאלות ותשובות עם קהל ששמע אותה נואמת וקריינות של המשוררת קרולין פורשה. במאי: ג'ון ג'יאנוויטו.

שמיים מעל חברון (הולנד 2020, 56 דקות, עברית וערבית, כתוביות בעברית ובאנגלית). בלב חברון, היחידות שנהנות מחופש מלא הן היונים, היכולות להמריא אל השמים, מעל

לתוכנית פסטיבל דוקאביב המלאה:

docaviv.co.il

לבטל את החוק

המתמחים מחדשים את מאבקם

הרופאים המתמחים חידשו את המערכה נגד התורנויות בנות 26 השעות. כמאה סטודנטים לרפואה ומתמחים הפגינו במוצ"ש (26.6) מול ביתו של מנכ"ל משרד הבריאות היוצא, פרופ' חזי לוי. הסיבה להפגנה היא בקשתו של המנכ"ל משרד העבודה והרווחה, מאיר כהן, להארכת ההיתר המאפשר להעסיק את המתמחים והמתמחות בתורנויות של 26 שעות. זאת, ללא התחייבות להצגת תוכנית לקיצור התורנויות ובניגוד גמור להסכמות שהושגו בעבר. תוקף ההיתר הקיים אמור לפוג ביום שלישי הבא (6.7).

הרשימה המשותפת פרסמה השבוע (28.6) הודעת תמיכה במאבק המתמחים. הסיעה אף פנתה לשר כהן ולשר הבריאות הורוביץ בדרישה לבטל מיד את ההיתר להעסקת המתמחים בתורנויות הארוכות. בפנייה לשרים נאמר כי "מדובר במודל העסקה גרוע ובלתי-אנושי, הפוגע הן במתמחים והן במטופלים. אין הצדקה להאריכו בשנה נוספת".

חברי הכנסת של סיעת חד"ש בהפגנה מול הכנסת בדרישה לבטל את חוק האזרחות הגזעני (צילום: זו הדרך)

"אני קורא לרע"מ, למרצ ולמרב מיכאלי – עשו את המעשה האנושי ועצרו עכשיו את המשא ומתן על חוק האזרחות הנפשע. יש לנו הזדמנות היסטורית לבטל את החוק ולתת לאלפי משפחות חיים נורמליים", כך אמר השבוע (29.6) יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה (חד"ש) בהפגנה שנערכה מול הכנסת.

עשרות בני משפחה וילדים של פלסטינים שאינם רשאים להתגורר בישראל מתוקף חוק האזרחות הפגינו נגד הארכתו סמוך לכנסת. במחאה לקחו חלק כל חברי כנסת של הרשימה המשותפת ובהם חברי סיעת חד"ש. ח"כ מוסי רו ממרצ, ח"כ אבתיסאם מרעאנה מהעבודה ויו"ר רע"מ ח"כ מנסור עבאס הגיעו על מנת להביע תמיכה במפגינים. על שלטי המפגינים נכתב, בין היתר, "חוק האזרחות – ענישה קולקטיבית" ו"אני יוסף. אני בן שש. זכותי לחיות עם אבא".

בתום ההפגנה מסר ח"כ עודה: "מעולם לא השתתפתי בהפגנה עם כל כך הרבה רגש אנושי. הילדים מדברים על הסבל היומיומי שלהם ופורצים בבכי מר באמצע הדברים. יש לדחות את העסקה הנרקמת בין הליכוד לממשלה, ולבטל חוק בלתי-צודק זה מן היסוד. אין תיקון לחוק שיכול למנוע את כאבן של המשפחות שנפגעו".

ח"כ עאידה תומא-סלימאן (חד"ש) הוסיפה: "כל מי שיאפשר את העברת החוק, בהימנעות או בתמיכה, יודע שהוא מצביע בעד עלינויות יהודית ובעד יחס של נתינים לאוכלוסייה הערבית. חברי הקואליציה – אל תשלו את עצמכם ואל תשלו את המצביעים". ח"כ עופר כסיף (חד"ש) אמר בהפגנה: "חוק פירוק המשפחות הגזעני מפריד בין ילדים להוריהם. על חוק כזה באירופה היו אומרים 'חוק אנטישמי' – ובצדק".

המשבר הפוליטי בתוך הקואליציה סביב אישור החוק טרם נפתר. פשרה עם חברי סיעת רע"מ טרם הושגה, זאת בעת שאנשי האופוזיציה מהימין מסרבים לתמוך מבחוק. ההצבעה על החוק נדחתה שוב לשבוע הבא, ערב פקיעת תוקפו.

מק"י - סניף תל אביב

מברך את טל ואת רעות
לרגל נישואיהם

מק"י - סניף תל אביב

השקת הספר "לחיות, לחוות, לזכור, לספר"
מאת נסים ברכה, בהשתתפות המחבר
יום רביעי, 7.7, בשעה 19:30; אחד העם 70, ת"א

פודקאסט - גל חד"ש

פרק מס' 44: שיחה עם העיתונאי חגי מטר
בנושא: אינטרסים ואידאולוגיה בשוק התקשורת הישראלי
ניתן להאזין לכל פרקי גל חד"ש באתר "זו הדרך"

חד"ש - אקטיב זכויות העובדים

צדק למוסעב!

משמרת מחאה לזכרו של פועל הבניין מוסעב אל-
נג'די ונגד תאונות עבודה בענף הבנייה
יום שישי, 2.7, בשעה 10:30; קפלן פינת דה וינצ'י, ת"א

מועדון הקולנוע בגדה השמאלית

סרט בהפתעה

לאחר הסרט תתקיים שיחה עם הבמאי; ינחה: אבי מוגרבי
מוצ"ש, 3.7, בשעה 19:00; אחד העם 70, ת"א

השבוע באתר "זו הדרך"

מחאת העיתונאים הערבים, ישראל בעד
האמברגו על קובה, הפגנות ומעצרים בשייח'
ג'ראח, ועוד...

zoha.org.il

ח"ד 26205, ח"א 6126102, טל' 03-6293944, zohaderekh@gmail.com

אתר זו הדרך zoha.org.il, מק"י: maki.org.il, info@maki.org.il